Keld Vestergaard

Markvandring torsdag den 13. juni 2013

Ejendommen
Keld Vestergaards forældre begyndte at plante juletræer i 1963 på Kyømarksvej 9. I 1978 købte Keld Vestergaard naboejendommen nr. 12, som gradvist blev tilplantet, og i 1984 overtog han sine forældres ejendom. I dag er det femte generation af juletræer, som står på de først tilplantede marker. Begge ejendomme er landbrugsejendomme. Der står juletræer på ca. 21 ha. De øvrige godt 20 ha. består af skov, dyrehegn med dådyr, naturområder, eng og hede.

Dyrkning
Arealerne med juletræer er inddelt i 31 enheder på 0,3 til 1,4 ha. Inddelingen er bestemt af tre forhold:

- For det første er dele af arealerne placeret op mod gamle spor, diger, naturområder, skov o.l. som har gjort, at der ikke har kunnet anlægges store enheder.
- For det andet er der et fast princip om, at der skal høstes / tilplantes ca. en tiendedel af arealet hvert år, hvilket så betyder, at der selvfølgelig skal være mindst 10 marknumre.
- For det tredje ønsket om at have passende med læbælter.

Alle læbælter består af egetræer, som med alderen bliver opstammet så de giver toplæ, men ikke bundlæ. Nordmannsgran kan godt tåle luft, specielt om sommeren når det er meget varmt, og når der er risiko for nattefrost om foråret. Næsten alle marker er skrånende, og der er kun meget få huller med frostrisiko – men de findes!
Vinterfrostskader er næsten ikke eksisterende – måske fordi der kun er ca. 2 km i luftline til Limfjorden (Haldkjær bredning). Det kan dog forekomme på nyplantede arealer, specielt efter vintrene 9/10 og 10/11.

Jordbundsforholdene varierer meget, men er typisk sandblandet jord – mange steder med meget (flyve)sand i. Enkelte steder er der også lerjord.

Vildthegn er sat op tre steder, så alle træer i dag er hegnet inde. De seneste 10 – 15 år har der været et stigende tryk fra rådyr, dådyr og lidt krondyr.

På grund af andet deltidsarbejde ved siden af, er dyrkningen af juletræerne tidligere foregået ekstensivt. I dag bliver der brugt mere tid i kulturerne ved renholdelse, gødskning, højderegulering, bundklipning og ikke mindst formklipning i halvdelen af kulturerne. I fremtiden vil man vel kalde driften normal intensiv – efter dagens standard.

Kulturforberedelse

Efter en afdrift knuses arealet, og i de senere år er jorden også blevet dybdefræset/rodfræset i alle kulturer. Det gøres så tidligt som muligt omkring jul og nytår. Jorden ligger så brak til medio august. Keld Vestergaard har en formodning om at denne metode kan minimere risikoen for angreb af honningsvamp, som findes på en del af de ældst tilplantede arealer.

Ved sensommer plantning – medio august – renholdes marken om sommeren primært med en let traktorfræser. Marken køres over 2 – 3 gange. Der sprøjtets kun efter behov, hvis der er særligt vanskeligt ukrudt og græs, som skal slås ihjel. Plantetidspunktet har tidligere været om foråret, men siden 2005 er der blevet plantet i sidste halvdel af august.

Plantemateriale

Der plantes i dag kun Tversted og Borshomi. Planterne er indtil nu primært kommet fra egen skovplanteskole. Fra i år blev der ikke længere købt frø, og fra 2015 vil planterne blive købt. Planterne anvendes normalt som 3/0. Tidligere har der været plantet Ambrolauri – men de blev for brede pga. sandjorden. Dernæst blev det hele plantet med Savsat Papart – men de blev for lange i skuddene (det var før der kunne topreguleres). I begyndelsen af 1990'erne fik Keld Vestergaard det råd af Knudsen fra Planteavlsstationen, at han med fordel kunne plante Tversted eller Borshomi på den type jord, som er her. Det er gjort siden 1993.

Plantemodel

Plantemodellen har siden 1997 været i krydsforbandt, dvs. at hver plante har samme afstand til sine nabotræer (se billede på forsiden). Hvis man har en planteafstand P, så kan man regne rækkeafstanden R ud ved hjælp af Pythagoras. Sammenhængen mellem er R og P er: R = 0,86603xP. Siden 2005 har planteafstanden været på 120 cm og dermed rækkeafstanden 104 cm. Med denne afstand kan der teoretisk stå 7940 stk./ha (uden spor). Hvis man planter med en rækkeafstand på 120 cm og en afstand i rækken på 120 cm kan der kun stå 6940 stk./ha.

Fordelen ved denne plantemetode er at man kan optimere antallet af planter pr. ha. og at ingen af træerne kræver at man begynder for tidligt med at sælge ud af træer, som står og klemmer. Man kan vente med at begynde salget til træerne f.eks. har opnået en højde på min. 175 cm. Derved kan man hurtigt få tømt en kultur på 2 – 3 år og med store træer.

I Praksis opnår Keld Vestergaard en præcis plantegeometri ved at opmærke marken på tværs af planteretningen. Afstanden mellem opmærkerstregerne er den halve af planteafstanden. Opmærkningen sker enten med en trepunktsophængt enradet fjedertandsharve (specialfremstillet) eller med et trepunktsophængt jernrør påmonteret med ringe fra en gammel ringtromle – ca. 6 ringe. Den sidste bruges i sort jord, den første bruges i fliseknust jord. Opmærkertiden er ca. 2 timer pr. ha.
Når der plantes med en toradet plantemaskine skiftes højre og venstre side til at sætte en plante – man planter altså i hver anden streg, forskudt i forhold til sidemanden.

Marken lægges normalt ud med to hovedfelter – et midterspor og to sidespor. Hovedfelterne er ca. 20 – 21 m brede. Midterspor er 3,5 m. Sidespor mod læbælter er 4 m brede. Hovedfelternes bredde svarer til at sprøjten kan nå 10 – 11 m. ind fra hver side.

Renholdelse

Der sprøjtes næsten udelukkende med Roundup forår og efterår.

Forår: 1 l R i 300 l vand/ ha. Efterår: 2,5 l R i 300l vand/ha, ultimo september. For at klare burresnerren anvendes Boxer.

Der bruges en bredsprøjte med ensidig udlæggerbom på ca. 10 m til den ene side, model ASM Østevang fra Astrup. Systemet er monteret på en brugt trailersprøjte med en tank på 1500 l. Der er blevet anskaffet en rækkegående sprøjte til FORT SIRIO traktor.

Skadedyr

Der blev tidligere hvert år sprøjtet forebyggende mod lus i kulturer med salgbare træer og evt. i andre efter behov. Nu sprøjtes der kun efter behov. Midler udbringes med traktormonteret tågesprøjte på 600 l.

Gødskning
Gødningsmodellen er:

- planteåret ingen gødning
- fra 1 – 2 år punkt/håndgødskes forår med Novatec Classic 12-8-16 fra Garta.
  4 - 5 g N/plante, såbalje og målebæger.
  Fra 3 – 4 år gives 21-3-10, ca. 8 g N/plante.
  Ca. 50.000 planter får håndgødning hvert år.

- ældre træer bredgødskes med op til 75 kg N/ha – forår ca. 45 kg N af 14-3-15 og efterår ca. 30 kg N af 21-3-10.
- der gives ca.100 - 150 kg Kieserit/ha i salgbare kulturer, som er lidt gule eller lyse.
- ved kulturstart er der siden 2005 blevet udbragt ca. 4 tons dolomit kalk/ha

Bredgødskningen foregår med en Lühning centrifugalspreder.

Formning
Træerne vækstreguleres i en alder fra ca. 5 år efter behov og frem til de skal sælges. Breddeklipning + knibning udføres på ca. halvdelen af træerne – efter kundeønske. Den anden halvdel tilretteklippes på traditionel vis – efter kundeønske. Der opbindes for manglende toppe og bruges grenrettere. – Ingen fuglepinde. Der anvendes stabklipning, og dette udføres med egen FORT SIRIO traktor. Vragtræer er ikke nødvendige at fjerne mere – de klemmer ikke længere, når der plantes i krydsforbandt – fjernes evt. kun for et syns skyld.

Salg og høst
Der sælges altid til to grossister for at minimere den økonomiske risiko og for at finde den "rigtige" pris. Dørsalg udgør kun 30 – 40 træer.
Der ene er en dansk grossist, den anden en østriger med egne stadepladser.
Opmærkningen får de selv lov til at udføre med egne eller deres kunders mærker – men kun hvis de mærker med to sorteringer - ON og B-træer. Det har dog været svært de sidste år, at undgå ikke at komme over i A, B og C sorteringer!
Træerne sælges på roden til den ene kunde og læsset på bil til den anden.
Der er 2 læssepladser - en til paller og en læsserampe til læsning af løse træer.
Rampen er sidst brugt i 2011.

Luftfoto fra 2012.

1) Pia Elkjær Christensen fra Peter Schjøtts Planteskole fortæller om planteskolen og de udfordringer og problemstillinger, som de har i forbindelse med produktion og levering af optimale udplantningsplanter til juletræsproducenterne.

   Demonstration af planter, maskiner og tilbehør:
   Jutek, Skærbæk Maskinforretning, Sønderup Maskinhandel, Team Service, HedeDanmark Skovudstyr, HedeDanmarks Planteskole, Majlands Planteskole, Peter Schjøtt's Planteskole Johansens Planteskole, Egedal Maskinfabrik, One2Trees og SB Hydraulik.
   Frokost: Let grill traktement

2) Kulturandlæg og ukrudtsbekæmpelse – forsøg med Valdor.

Afd:	21
Anlægsår:	August 2012
Areal:	0,5 ha, 3800 stk.
Proveniens:	Tversted
Renholdelse:	2012 efterår: 2 l Roundup/ha, bredsprøjtning. 2013 Valdor forsøg. Ca. 1/3 af arealet som 0-parcel.
Gødskning : (GARTA).	2013: Ca. 5g N/plante håndgødning, NOVATEC langsom opløselig,

3) Naturtræer.

Afd:	22
Anlægsår	August 2005
Areal:	1 ha, 6670 stk.
Proveniens:	Tversted
Renholdelse	2012 efterår: 2 l Roundup/ha, bredsprøjtning. 2013 – ingen!
Gødskning	2013 ca. 50 kg N/ha, 14-3-15 med spreder.

4) Formklippede træer
Afd: 2
Anlægsår: Forår 2004
Areal: 0,9 ha
Proveniens: Borshomi
Renholdelse: 2012 efterår: 2 l Roundup/ha, bredsprøjtning. 2013: 1 l Roundup/ha, bredspr.
Gødskning : 2013 ca. 50 kg N/ha, 14-3-15 med spreder

5) Plantning i forbandt – Traktor med opmærker.
Afd: 6
Anlægsår: August 2011
Generation 5. generation
Areal: 1 ha
Proveniens: Tversted
Renholdelse: 2012 efterår: 2 l Roundup/ha, bredsprøjtning. 2013: 1 l Roundup/ha, bredspr.
Gødskning : 2013: Ca. 5g N/plante håndgødning, NOVATEC langsom opløselig, (GARTA).

6) Strategi vedrørende formning af juletræer
Afd: 7
Anlægsår: August 2005
Generation Fjerde generation
Areal: 0,9 ha
Proveniens: Tversted
Renholdelse: 2012 efterår: 2 l Roundup/ha, bredsprøjtning. 2013: 1 l Roundup/ha, bredspr.
Gødskning : 2013 ca. 50 kg N/ha, 14-3-15 med spreder.

7) Gødskning – jord og nåleprøver v. Lars Bo Pedersen.
Afd: 8
Anlægsår: August 2009
Areal: 0,8 ha
Proveniens: Tversted
Renholdelse: 2012 efterår: 2 l Roundup/ha, bredsprøjtning. 2013: 1 l Roundup/ha, bredspr.
Gødskning : Ca. 8g N/pl. – 21-3-10 håndgødning.

8) Honningsvamp v. Iben
Afd: 9
Anlægsår: August 2006
Generation 4.
Areal: 0,85 ha
Proveniens: Borshomi, (Borjomi, Nedzvi)
Renholdelse: 2012 efterår: 2 l Roundup/ha, bredsprøjtning. 2013: 1 l Roundup/ha, bredspr.
Gødskning : 2013 ca. 50 kg N/ha, 14-3-15 med spreder.

Danske Juletræer i samarbejde med Keld Vestergaard

DANSKE JULETRÆER
- TRÆER & GRØNT

Amalievej 20
1875 Frederiksberg C

Telefon: 33 24 24 55
Fax: 33 26 01 96
E-mail: info@christmastree.dk
Web: www.christmastree.dk

Den rene rådgivning